

140-letnica rojstva fotografa Bogomila Brinška

Letos praznujemo kar dve okrogli obletnici v spomin na našega meščana Bogomila Brinška, ki se je rodil pred 140-imi leti (10. 8. 1884) in umrl pred 110-imi leti (15. 9. 1914). Kje je pokopan, se točno ne ve, ker sta po podatkih zapisana dva kraja; po enem naj bi se njegovo življenje rezervnega poročnika avstro-ogrske vojske končalo v Srbiji (v bitki ob Drini pri Krupnju), po drugem pa v Bosni, in sicer v okolici Mostarja. Čas prve svetovne vojne je daleč, zaradi različnih dejavnikov pa se je izbrisal ali najbrž narobe izpričal marsikateri podatek. Tina Renko, naša predavateljica na januarskem srečanju kulturne klepetalnice (KK), predvideva, da je njegovo življenje ugasnilo na mostarskem področju; tako sklepa po motivih njegovih zadnjih posnetih fotografij.

Člani KK smo tako tretjo sredo v januarju poslušali predavanje diplomirane umetnostne zgodovinarke Tine Renko, ki nam je po zbranem gradivu, objavljenem v njeni diplomski nalogi z naslovom Fotografa Bogomil in Milan Brinšek, podrobno predstavila predvsem življenje našega domačina Bogomila in njegovo neprecenljivo zapuščino. Njen profesor na filozofski fakulteti se je brez pomislekov strinjal s predlagano temo. O Bogomilu Brinšku je bilo pred njeno nalogo objavljenih nekaj člankov, ki jih lahko preberemo v nekaterih publikacijah: v Slovenskem vestniku, reviji Dom in svet, Kamri in še kje. G. Vojko Čeligoj je v enem od člankov zapisal, da bi bilo treba zbrati vse dosegljivo gradivo iz katerega koli vira in da raziskovalce Brinškovega fotografskega opusa čaka še veliko dela.

Tudi Tino je čakalo veliko dela pri iskanju pisnih in ustnih virov. Pri zbiranju gradiva, ki ga je bilo treba urediti v enovito celoto, ji je bil v veliko pomoč prav g. Vojko Čeligoj, za kar mu bo vedno hvaležna. Avtorici pa bomo Bistričani in širša javnost hvaležni, ker je v svoji obsežni diplomski nalogi (s kar 522-imi stranmi) prva zbrala vso dosegljivo snov in ohranila pomen Brinškovega dela. Z Bogomilom, možem v žametni obleki, so se vsi radi družili, saj je bil vedno nasmejan, veder, duhovit in družaben. Njegova trma in žilavost sta ga gnala v nove in nove podvige.

Z Rudolfom Badjuro je kot planinec in fotograf (v svojem triindvajsetem letu) osnoval družino drenovcev, skupino mladih izobražencev, ki so osvajali nepremagane gorske smeri pred nemškimi alpinisti, in tako postali začetniki slovenskega alpinizma. Preplezali so severno triglavsko steno, hodili na turna smučanja, v letih 1910, 1911 so organizirali prave smučarske tekme na Krvavcu ... Bogomil se je zelo rad vračal v Kamniške Alpe in se julija 1910 po težji a

krajši smeri prvi povzpel na 2399 m visok vrh Planjava. Ta zahtevna plezalna smer se po njem imenuje Brinškov kamin.

Bil je soustanovitelj in tajnik prvega jamarskega društva na Slovenskem in s svojimi tovariši vneto raziskoval in preučeval kraška, istrska in hercegovska brezna ter jame.

Za fotografijo ga je navdušil njegov starejši brat Milan. Tako se je Bogomil začel ukvarjati tudi s fotografiranjem in bil pozneje med ustanovitelji prvega fotoamaterskega društva v Ljubljani. Čeprav je bila fotografska oprema v tistih časih težka in nerodna, jo je Bogomil Brinšek vedno imel ob sebi. Zato je nastal obsežen opus njegovih, v čas ujetih motivov. Tina je povedala, da bi bilo fotografij še več, če ne bi tiste fotografske plošče, ki jih je hranil na sedežu slovenske planinske organizacije, zgorele v požaru. Z mojstrskimi fotografijami alpinističnih vzponov, jamarskih spustov in drugih podvigov je dosegel vrhunec umetniškega fotografiranja. Njemu in prijatelju Rudolfu Badjuri se lahko zahvalimo za najstarejši posnetek z vrha Snežnika.

Veseli smo, da je njegovo ime del nekaterih poimenovanj, kot so Brinškov hrib, klanec, ulica; Brinškovka, eden od izvirov reke Bistrice; Brinškovo brezno, najgloblje brezno na območju Snežnika; Brinškov kamin v Kamniških Alpah. Letošnje leto, lahko bi mu rekli jubilejno Brinškovo leto, bi lahko na Bistriškem stekle različne in ustrezne planirane dejavnosti v spomin na našega tako pomembnega rojaka. Bogomil Brinšek je namreč svojo drznostjo, vztrajnostjo, vizijo zapustil neprecenljivo izročilo, s katerim je obogatil slovensko zgodovino. Tini Renko se zahvaljujemo za njeno izčrpno predavanje, ki ga je popestrila z anekdotami iz Brinškovega kratkega a polnega življenja.

Mentorica KK
N. L. Ujčič